

TOIMETUS JA TALITUS
Kuresaar, Saaremaa Maleva
Staap, kõnetr. 1.

==
KUULUTUSTE HIND:
Kuulutuse küljel 3 s. mm.
esimesel " 8 s. "
teksti osas 10 s. "

Tea taja

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimise hind:
postiga aastas — 60 senti.
Tellimisi võtavad vastu kõik
malevkondate ja kompaniide
päälikud ja naiskodukaitse
jaoskondade esinaised.

№ 20/21. (228/229.)

7. detsembril 1938.

X aastakäik.

Kaitsejõudu Peastaabi Ülema ring-
kiri 23. nov. 1938. a. nr. 312/R.

Kõigile malevate pealikele.

Käesoleva aasta 4.—12. detsembrini korraldatakse Raamatu-Nästa loo-
fungite uuen-
damiseks ja jüvendamiseks üleriigiline Raamatu-Nädal. Selle ürituse teostamiseks on laajafutjutud kõik meie kultuur-organisatsioonid ja ajutused. Tegelikult töö läbiviimiseks on moodustatud Raamatu-Nädala kohalikud komiteed.

Eile jaotis Kaitsejõudu Peastaap Teile kolm eksemplaari „Kõhiseid Raamatu-Nädala korraldamiseks“. Kaitsejõudu Peastaap näeks meeleldi, et ka meie malevad, Nõ. ringkonnad ja noorte eriorganisatsioonid oma allüksuste laudu võimaluste piires laaja aitaks Raamatu-Nädala teostamiseks ja läbiviimisele kohtadel.

Selleks tuleb Malevate Teatajais avaldada vastava süuline selgituskirjutis ja üleskutse. Meie liikmeskond võtka oja Raamatu-Nädala kohapealsetest üritustest ning allüksustes Raamatu-Nädala ajal toimuvatel organisatsioonide tegevuslikel kokkulehtel pühendatagu Raamatu-Nädala süulise tähtsuse selgitamiseks ja tema laudu propageerivate mõtete ja vajaduste elluviimisele väärilise tähelepanu.

J. Maide,
kolonel.

M. Trunnere,
kapten,

Kultuur-inform. jsk. pealik.

*

Soome kaitsejõudlastele, naiskodukaitse-
tele, noortele kottlastele ja kodutütardele.

Raamatu-nädala puhul.

Kolm aastat tagasi toimus Raamatu-
aasta ja tõi juurt elevust meie waimsesse
ellu, aidates raamatu-lüsimusi rahvale lähedale tuua.

12. oktoobril 1938. a. toimunud organi-
satsioonide ja ajutuste esindajate nõupidamisel otjustati Raamatu Nästal algatatakse mõtteid ja loo-
fungite elustada ning sel-
leks korraldada

üleriigiline Raamatu-nädal

4. detsembrist 11. detsembrini 1938. a.

Raamatu-nädala ülesandeks on:

1. teostada raamatu propagandat laia-
des rahvahulkades, koondades üheks nädalaks fogu avalikkuse tähelepanu raamatule;
2. elustada Raamatu Nästa loo-
fungite, eriti koduste raamatufogude joetamisest ja raamatute annetamisest oma koduko-
hale ja raamatufogule;
3. panna alus püüwale Raamatu-nädala traditsioonile.

Raamatu-nädala auprežiidumise esi-
meheks on peaminister Kaarel Senpalu.

Raamatu-nädala nõukogusse ku-
luwad peale teiste ajutuste ja organi-
satsioonide esindajate: Kaitsejõudu, Naiskodu-
kaitse, Noorte Kottlaste organisatsioon ja Kodutütarde organisatsioon.

Raamatu-nädala rakendus.

Raamatu-nädala kestel teostatakse nii üleriigilisi kui ka kohtadel algatatakse üri-
tusi. Üleriigiliste üritustena teostatakse: pro-
paganda ajakirjanduse, raadioülekanne, ki-
vikute, koolide ja filmi laastöö laudu, raamatunäitused Tallinnas ja Tartus ning raadioteel Tallinnas „Estonia“ kontsert-
saalil 4. det. kell 12 edasiantaw awaaktus.

Raamatu-nädal maal.

Meie raamatu probleem on eeskätt maa
probleem, probleem jellest, kuidas suuren-
dada raamatufogude arwu ja kuidas juhtida maale senisest enam head raamatut.

Kaitsejõudu, naiskodukaitse ja noorte üles-
andeks on aidata laaja raamatu lewimise-
le maal. Selleks tuleb laaja aidata kõigile
ettevõtetele, mis kohalikkude organisat-
sioonide või komiteede poolt algatatakse Raamatu-nädala puhul.

1. Raamatu-nädala puhul on soovitaw
korraldada maakeskustes aktusi 4. ja 11.
detsembril;

2. Tallinnast raadioteel edasiantaw
aktuse ühistuulamine 4. detsembril;

3. Kirjanduslikud kohtud, kõne-, waid-
lus- ja referaatkohtud nädala kestel;

4. Kohalike põlvnõuete või kohal el-
wate kirjanike, kultuurtegelaste j.t. aus-
tamisõhtud.

Raamatu-nädal olgu fogu waimse
kultuuri nädalaks.

Mis ütlevad riigielu juhid
raamatust ja kirjandusest.

Rahwas, kellel puudub waimutoit raamatu-
nädal, jääb teistest rahwastest maha
ega jaa tõusta kultuurilisele kõrgemale.

Ka kõige raskesti teoorjuse ajal on
kõrgemal, vähemalgustatud eesti tubades
eesti emad olnud need, kes oma wäike-
lapse on lugema õpetanud ja neile esimese
kooli annud siis, kui weel avalikke kooli
ei olnud... See meie rahwa tung walgu-
poole on meid toonud nikkaugele, et pa-
rajal hetkel suutime maha raputada wõ-
ra wägiwalla ning kõige raskestis o-
ludades riiki luua, jeda korraldada, wa-
litjeda ja edasi wita.

Gesti rahwas tunneb ennast waba rah-
wana. Katsime nüüd teoga näidata, et
ostame hinnata jeda, mis igal haritud
rahwal peab olema, jee on, raamatuse-
pandud tõdesid, raamatuse jeadud elu, raamatu-
st wäljawoolawat ilu ja kõrgust.

President Konstantin Pätsi
Raamatu-Nästa awakõnest.

Kui Gesti rahwas tahab iseisemalt el-
da, siis peab tal jattuma indu ja hoogu
wõitluseks igal alal, mitte ainult relwa-
ga lahinguwäljadel, waid ka kultuuriwõit-
lusrinnetel.

Kui meie ei juuda wõistelda teiste rah-
wastega oma kultuuri, oma waimse aren-
gu poolest, siis oleme wõimetud ka rel-
waga oma iseisemust kaitsta, oleme wõ-
imetud tulewikuks, kui jee peaks juhtuma,
niijugust wõitlust läbi elama, nagu jee
teostus meie Wabadusõjas.

Ülemjuhataja kindral J. Laidoner'i
kõnest õpetatud Gesti Seltsi 100. a.
juubelil 30. 1. 1938.

Kõik, mis maailmas on, on ka raamatu-
tuis. „Enamaks kui hõbewara, kallimaks
kui kullakoormat, tuleb tarkust tunnustada,“
ütles wanafõna. Seda tarkust leiame raamatu-
st. Raamatud aitawad teha meie elu
joosmaks ja walgemaks ja wiivad edasi
fogu rahwast. Üldiku Raamatu-nädal laa-
ja raamatu lewimisele.

Algawaks õppeaastaks.

30. novembril lõpeb Malewa 1937./38. õppeaasta.

Möödunud õppeaastat võib pidada kõigiti loidalainuks. Suurematest ettevõtetest tuleks nimetada: osavõttu Võidupühäl Kaitsejõudu paraadist Tallinnas, merekaitsejõudu õppuseid, Kihelkonna-, Kuresaare- ja Leisi malewõnnode taktikalisi õppuseid, lahinguväljaõppe- patrull- ja Sidesõidukite nii malewas kui ka ülerrõõplustel võistlustel, kus Malewa meeskonnad esinejad edukalt, tulles kõigil võistlusaladel kolmandale kohale.

Tuleb ära märkida lasturite tublit edu lastealal ja häid tulemusi mitmesugustel lastevõistlustel.

Algawal õppeaastal tahab malew erilist tähelepanu pöörata taktikalisele väljaõppele ja lasteasjandusele, mis on kogu väljaõppe aluseks.

Sugugi vähema tähtsusega ei ole ka

merekaitsejõudu tegewus, millele malew tahab pöörata wäärilist tähelepanu.

Suurema üritusena seisab meil ees Malewa 20-aastase tegewuse pühitsemine 1939. a. juuni kuus. Et meie pidustused hästi korda läheks — peame kõik sellest aja wõtma ja wormis. Paljudel malewa perre kuuluwatel kaitsejõudlastel on jeniini lunastamata kaitsejõudu astudes antud lubadus: muretseja wormiritetus. Antud lubadus tuleb nüüd lunastada — sest wist keegi malewa pere liikmest ei taha jääda sõnamurdjaks.

Lastate jooksul on tehtud palju tööd, kuid ka tulewikus ootab meid töö ja jeda tööd tahame teha jamaajuguse hoole ja armastusega, nagu jeda ifka on tehtud.

Tänan kõiki jeniini tehtud töö eest ja joomin kõigile õnne ja jõudu algawa uue õppeaasta puhul.

D. Särew, kolonelleitnant,
Malewa pealik.

A. L. Saaremaa Malewa õppetegewuse lawa

1. detsembrist 1938. a. kuni 30. novembrini 1939. a.

Suuremad tegewused.

I Tegewus, mida torraldab Peastaap.

1938. a.
07.—10. 12. Malewa sekretäride raadiofide kurjus.
1939. a.
11.—14. 01. Waneministrakt. raadiofide kurjus.
14.—16. 04. Sidesõidukite kurjus.
20.—21. 05. Spordipealikute nõuandepäewad Tallinnas.
03.—07. 06. Instruktorete õppepäewad.
10.—11. 06. Pealikute laager ettevalmistuseks sügismanöwriks.
20. 08. Noorte kottlaste ja noorte lasturite lastemeisterwõistlus Tallinnas.
15.—17. 09. Kaitsejõudu lastemeisterwõistl. Tallinnas.
28.—29. 09. Õppepäewad manöwri wahetõhtunikele manöwri rajoonis.
29.09—1.10. Manöwri Lõuna-Geestis.
04.—05. 11. Kaitsejõudu sidesõidukite ja patrulliwõistlused.
11.—18. 11. Ref. ohwitseride auwõrgenduse katseteks ettevalmistuse kurjus Tallinnas.
20.—22. 11. Ref. ohwitseride auwõrgenduse katset Tallinnas.

II Tegewus, mida torraldatakse Malewas.

1. üldised tegewused.

1938. a.
1.—15. 12. Karikawõistlused wintpüüsidest.

- 1.—15. 12. Üksustes aastategewuse aruande koostamine.
15.—31. 12. Karikawõistl. tagajärgede kokkumõtmine.
15.—31. 12. Malewa aastategewuse aruande koostamine.
1939. a.
03. 01. Malewa aastaaruande esitamine Peastaapi.
01. 03. Aratarmit. ja kõlbmatuks muutunud warustuse aruannete esitamine üksuste poolt Mal. staapi.
aprillil Malewa ja õppepiirk. juurise õppeperioodi tegewustawa koostamine ja esitamine peastaapi.
5. 04. Lastemoona kulu aruannete esitamine Mal. staapi üksuste pealikute poolt.
1.05—30.11. Karikawõistl. wintpüüsidest, rlf. ja püstolitest.

1. Pealikute ettevalmistus.

Kompanii, rühma, jao pealikute ja nende abide ning neile wastawate pealikute õppepäewad on järgmiselt:

14. 12. 38., 18. 01., 15. 02., 15. 03 ja 12. 04 kella 1900—2200 Kuresaare komp., Öppur komp., Kuresaare meredivisj., Side ja Rf. ühikrühma pealikute Kuresaares Malewa kodus.
22.01.39. a., 5.03.39. a. Leisi malewõnna üksuste pealikute Leisis.
4. ja 5. 02. 39. Walfjala malewõnna üksuste pealikute Walfjalas.
26.03.39. a. Uuemõisa komp. pealikute — Drissaares.

- 31.03.39. a. Maaji komp. pealikute — Drissaares.
6.04.39. a. Laimjala ürh. pealikute — Laimjalas.
2.04.39. a. Kihelkonna merediv. pealikute Kihelkonnal.
5.03 ja 29.04. Mustjala komp. pealikute — Mustjalas.
12.03 ja 31.03. Lümända komp. pealikute — Lümändas.
19.03. ja 6.04. Kärila komp. pealikute — Kärilas.
19.03. ja 19.04. Kaali ja Püha ühikrühmade ning Linnaümbruse komp. pealikute Kuresaares — Malewa kodus.
15.04.39. a. Salme meredivisj. pealikute — Salmel.
16.04.39. a. Sõrwe meredivisj. pealikute — Torgus.
15.01.39. a. Mõhwitseri katset jooritada joomijate nimestikud üksuste pealikute esitada.
3.04 ja 5.03. Mõhwitseri auastmes ülendamise katsetest osavõtta joomijate ettevalmistusturjus, Kuresaares.
15.03.39. a. Mõhwitseride katset jooritada joomijate nimestikude ja teenistuskirjade saatmine Peastaapi.
Aprillil ja mai kuus. Mõhwitseride katset diwisiides.
01.05.39. a. Auwõrgenduse katsetest osavõttajate referwõhmitseride ülesandmine Malewa staapi.
15.05.39. a. Auwõrgenduse katsetest osavõttajate referwõhmitseride nimestikude ja teenistuskirjade saatmine Peastaapi.
3. Taktikaline väljaõpe.
- 5.03.39. a. Talwine taktikaline õppus Walfjala malewõnnodest.
1.05.—1.09.39. Tagude lahinguwäljaõppe võistlused malewõnnodest.
1.04.—1.10.39. Patrulliwõistlused malewõnnodest.
03.09.39. a. Taktikaline õppus Loona komp. ja Kaali ühikrühmas.
30.09. ja 1.10. Taktikal. õppus Linnaümbr. komp. ja Püha ürh.
8.10.39. a. Taktikal. õppus Mustjala ja Kärila kompaniidel.
15.10.39. a. Malewa lahinguwäljaõppe võistl. Kuresaares.
22.10.39. a. Taktikal. õppus Leisi kompaniile.
18.10.39. a. Taktikal. õppus Walfjala komp. ja Laimjala ühikrühmale.
25.10.39. a. Taktikal. õppus Maaji kompaniile.
29.10.39. a. Malewa patrulliwõistl. Kuresaare ümbruses.
1. ja 2.11.39. Taktikal. õppus Lümända komp. ja Kihelkonna meredivisjoniile.
4. ja 5.11.39. Taktikal. õppus Pärjamaa kompaniile.
11. ja 12.11.39. Taktikal. õppus Walfjala kompaniile.
18. ja 19.11.39. Taktikal. õppus Uuemõisa kompaniile.

26.11.39.a. Taktikal. õppus Muhu ühik- kompaniile.

4. Lasteasjandus.

- 1.05.—15.12.39. Karikawõistl. Malewa all- ühjustes.
- 21.05.39.a. Malewa noorte lastemeister- võistlused Kuresaares.
- 20.08.39.a. Leisi, Waljala ja Põide ma- lew. ja Muhu ühik-komp. vaheline lastewõistlus Orissaares.
- 26. ja 27.08. Malewa meisterwõistluseo. 9. ja 10.09. Lääne-Saare malewate wahel. korrespondents-lastewõistlus.

5. Kehaline kaswatus.

- 1.05.—1.09.39. Sõjalise iseloomuga wõist- luste korraldamine malewafondades.
- Mar kuul Kuresaare organisatsioonide wa- heline teatejooksu wõistlus 5 X 500 m. „Meie Maa“ rändauhinna.

6. Ühikjoste tegewused.

- Suuli, augusti, septembr. ja oktoobris Ma- lewa mereühjoste rajooni õppused merel.
- 1.03.39.a. Malewa mereühjoste pealikul esi- tada Malewa staapi juuvised mereüh- juste rajooni õppuste kawad.
- 24.09.39.a. Malewa Side ühjuste sidewõist- lused Kuresaares.

7. Kultuur-selgitustöö.

Suunis 1939.a. Malewa 20. aastap. tähis- tamiseks Kuresaares paraad ja rah- wapidustused.

25. novembril 1938. a.

D. Särew,
kolonelleitnant,
K. L. Saaremaa
Malewa pealik.

A. Pori,
major,
Wanem instruktork.

Teadaanne.

Ühjuste pealikuilt tulnud ettekannetest on näha, et ühjustes on ajafookul oja wintpüsi puhastuswarrastel windid murdunud ja ära kulunud. Palun kõik murdunud ja kulun- nud wintidega puhastuswardad kokku ko- guda ja malewa staapi jaata parandami- seks.

D. Särew, kolonelleitnant.

**Kaitseliidu Ülema
Käskkiri nr. 59.**

Tallinnas, 17. novembril 1938. a.

§ 1.

Arwaldan malewate 1938. a. lastemeis- terwõistlustel malewate meistriteks tulnud kaitseliitlaste tagajärjed ja kokkumõtte wõistluste tulemustest.

Wõistlus tüttide klassis tahe ala peale loetu.

Nr. nr.	M a l e w	Meistrite perekonna- ja eesnimi	Tulemused punktides			Meisterwõistluste osawõtjate arw	Keskmine saawutus iga meisterwõistluste osawõtja kohta		
			Punkti- lastmises	Lahingu- ilmelist lastmises	Kokku		Punkti- lastmises	Lahingu- ilmelist lastmises	Kokku
1	Pärnu	Kutt, Vladimir	254	100	354	11	207,4	70	277,4
13	Saaremaa	Rand, Ilmar	225	80	305	7	205,5	59	264,5
15	Tartumaa	Jatobson, Ferdinand	205	70	275	22	180,7	28	208,7
Keskmine			239,5	89,3	328,8	244	199,8	51,0	250,8

Malewate meistriteks tulnud tüttide las- ketulemustega võime olla rahul. Käes- olewal aastal, kus wõisteldi muutmata sõjapüüsi, wõrreldes 1937. a. malewate meisterwõistluste tulemustega täpusspüüsi lastmises on relatiivne punktide summa küll wäiksem (1937. a. kõigi meistrite kesk- mine punktlastmises oli 246,3 filma), kuid

lisaõppimise juurdearwestamisega (K.L.M. § 18 põhjal) jaakmine meistrite keskmineks tulemuseks 239,5 pluss 5% on 251,5, s.o. meistrite keskmine tulemus on punktlast- mises tõusnud. Kõigi wõistluste osawõtjate keskmine tahe näitab wäikest tagasiminekut 1937. a. — 214,6 filma, 1938. a. — 199,8 filma pluss 5% on 209,8 filma).

Wõistlus tüttide klassis lahinguilmelistes lastmises.

Nr.	M a l e w	Meistrite perekonna- ja eesnimi	Meistrite saawutus		Meister- wõistluste osawõtjate arw	Keskmine tabamuste arw kõigi wõistlejate kohta	1937. a. malewa meistri saawutus
			Taba- muste arw	Punkte			
1	Narwa	Rannu, August	10	100	12	6,8	100
13	Saaremaa	Rand, Ilmar	8	80	7	5,9	90
15	Sakalamaa	Arumaa, August	7	70	16	4,19	90
Keskmine :			9,3	93	244	5,1	99,8

Lahinguilmelistes lastmises malewate meistriteks tulnud tütid näitasid enamikus suurt osawust relwa käsitemises. Kümne malewa meistrid saawutasid 100 prots. wõi- malikust, üks meister 90 prots., kaks — 80 prots. ja kahe malewa meistrid 70 prots. wõimalikust. Kõigi wõistlejate kesk-

miseks saawutuseks oli 51 prots. wõima- likust tabamusest, kusjuures Tartumaa, Wi- ru, Sakalamaa ja Lääne Malewate meis- terwõistlustest osawõtnud tüttide saawutu- sed on alla 50 prots. wõimalikust taba- musest.

Wõistlus tüttide klassis punktlastmises.

Nr.	M a l e w	Meistrite perekonna- ja eesnimi	Meistrite saawutus				Wõistl. osawõtjate arw	Keskmine tulem. kõigi wõistl. osawõtj. kohta				1937. a. meistri saawutus
			Lamadest	Püsti	Põlvelt	Kokku		Lamadest	Püsti	Põlvelt	Kokku	
1	Tartu	Pritto, Erich	97	80	88	265	18	87,9	68	78,8	234,7	280
13	Saaremaa	Koff, Ritolai	78	69	80	227	7	78,1	58,7	68,7	205,5	242
15	Pärnumaa	Ern, Hans	76	59	86	221	16	67,1	35,8	62,7	165,6	244
Keskmine :			87,3	75,4	82,8	245,5	244	74,4	57,8	67,6	199,8	256

Muutmata sõjapüüsi lastes saawutasid jaitse malewa meistrid 250 ja enam filma. Meistriteks tulnute keskmine saawutus ühes lisaõppimisega (5 prots.) juurdearwestamisega

on 257,7 filma, seega kõrgem kui 1937. a. meistrite keskmine saawutus, mis oli 256 filma sõjatäpusspüüsi lastes.

Wõistlus lasturite klassis.

Nr.	M a l e w	Meistrite perekonna- ja eesnimi	Meistrite saavutused tabam.	Osavõtjate arv	Rekmine saavutus tabam.	1937. a. meistri saavutus
1	Wõru	Kiimo, Arnold	10	69	3,30	9 tabam
3	Saaremaa	Wahi, Artur	9	81	3,28	7 "
15	Pärnu	Kangro, Boris	6	10	3,70	7 "
Rekmine:			8,5	624	3,36	8 tabam.

Malewate meistriteks tulnud lasturite saavutused on head. Kui aga vaatleme üldiselt malewate meistrowõistlustest osavõtnud kõigi lasturite keskmist saavutust, näeme, et keskmine saavutus on veel madal. Keskmine saavutus näitab küll väikest tõusu, 3,36 tabamust l.a., 3,03 tabamuse vastu 1937. a. samas klassis ja samadel

wõistlustel, millega aga ei saa veel rahul olla.

Siin seisab ees juur tööpõld. Loodan, et tulewal aastal lasturite klassis malewate meistrowõistlustest osavõtjad saavutavad keskmiselt vähemalt 50 protj. võimalikest tabamustest.

Wõistlus rasketuulipildujast lastmises.

Nr.	M a l e w	Meistrite perekonna- ja eesnimi	Meistrite saavutused				Wõistlejate arv	Rekm. saavut. kõigi osavõtjate kohta			1937. a. meistri saavutus jef.
			Lasimisets tulutatud aeg jef.	Tahatud tsujufid	Rekmiline aeg ühe tsuju tabamiseks	Wõistlejate arv		Lasimisets tulutatud aeg	Tahatud tsujufid	Rekmiline aeg ühe tsuju tabamiseks	
1	Sakolamaa	Ritas, August	24,0	5/6	4,80	18	767,5	49	15,66	8,0	
6	Saaremaa	Zürgens, Aleksei	41,0	4/7	11,25	8	398,0	14	28,43	9,33	
9	Järwa	Zuhkam J.	97,0	3/3	32,3	6	628,0	8	78,50	7,48	
Kokku:			364,7	36/58	10,13	122	6388,4	274	23,30	11,29	

Malewate meistrowõistluste tulemused rasketuulipildujast lastmises näitavad edu fellel lastealal. Meistriteks tulnud kuulipildurite keskmised saavutused on head, ka wõistlustest osavõtnud kõigi kuulipildurite keskmine saavutus on tõusnud 24,97 sekundilt 1937. a. samadel wõistlustel 23,30 sekundile.

Lääne Malew. Zuhin nende malewate pealiskute tähelepanu sellele, et rasketuulipildurite wäljapõpe ei jääks waeslapje osja, sest meil maksimate eeskirjade kohaselt rasketuulipildujad moodustawad väga tähtja kohta lahingus.

Loodan, et kõik malewate pealiskud tulewal aastal oma malewates kõik ettenähtud wõistlused rasketuulipildujate ükjastele korraldawad, mis loowad pinget ja elemust kuulipildurites ja wiivad edasi rasketuulipilduja lasteala.

Wõistlus wäikelaliibri eripüsijst.

Nr.	M a l e w	Meistrite perekonna- ja eesnimi	Meistrite saavutused				Wõistlejate arv	Rekmine saavut. kõigi wõistlejate kohta				1937. a. meistri saavutus
			Lamades	Püsti	Pölmelt	Kokku		Lamades	Püsti	Pölmelt	Kokku	
1	Tallinna	Zürgens, Karl	100	94	98	292	26	96,7	83,5	90,4	270,6	284
7	Saaremaa	Eddi, Bernhard	95	89	97	281	8	93,5	74,6	85,4	253,5	276
13	Walga	Reinjalu, Enno	97	82	85	264	10	87,4	74,1	85,1	246,6	254
Rekmine:			96,5	88,9	93,5	278,9	159	93	79,3	88,1	260,4	278

Wäikelaliibri eripüsij meistrowõistlused wõrreldes 1937. a. samade wõistlustega näitajid veel tõrb lastesporbi järjekordset ja suurt tõusu kaitseliidus. Märkimist wääriwad siin Tallinna Malewa wäikelaliibri

eripüsij meistri Karl Zürgens'i ja Tartu Malewa meistri Karl Kübar'a saavutused. K. Zürgens saavutas 300-st võimalikust 292 filmi ehk 96 protj. ja K. Kübar 290 filmi ehk 95 protj. võimalik

kust. Samuti on märkimiswäärt Tartumaa Malewa wäikelaliibri eripüsij lasturi Meisander Reich'i saavutus püsti asendis — 96 filmi võimalikust 100-st filmast. Keskmine saavutus kõigi wõistlejate kohta wõrreldes 1937. a. tõusis 256,1 filmalt 260,4 filmale.

Wõistlus wäikelaliibri püsijst.

Meistrite saavutused	Kokkum.	Püsti	Pölmelt	Kokku	1937. a. meistri saavutus
44	44	42	41	42,9	45,6
49	49	42	41	42,9	45,6
142	142	130	130	136	136
37	37	14	14	389	133,1
45,6	43,8	33,8	33,6	43,8	43,8
36,2	33,8	33,8	33,6	34,2	38,6
40,3	39,6	39,6	39,6	39,6	117,2
1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	116,6
134	129	129	129	129	133,1

Wäikelaliibri püsijst lastmises malewate meistrid näitajid tõrget lastetajet. Kõikjal, w. a. Tartumaa, Tartu ja Walga Malewate meistrid, ületati 1937. a. meistrite saavutused samas klassis. Kõigi wõistlustest osavõtnud wäikelaliibri püsij lasturite keskmine saavutus on tõusnud 113,6 filmalt — 116,6 filmale.

Malewate meistrite keskmine saavutus wõrreldes 1937. a. meistrite tulemustega tõusis 133,1 filmalt 136 filmale.

Malewate pealiskutel analüüsida käesolewa käskkirja siju ja teha järeldusi oma malewa kohta.

J. Orasmaa, kindralmajor,
Kaitseliidu ülem.

Uvaldan teadmiseks ja täitmiseks Pea-
staabi õppejaoskonna pealiku kirja 14. 11.
1938. a. nr. 358—R. — Sõidusoodustust
foovõimal registreerida end vastama õppe-
piirkonna instruktori juures kuni 15. 12.
1938. a.

Rõigile malewate pealituile.

Kalitiili ülesandel jaadan siinjuures
kaitsejõudu õppuste kawa (R. S. R. S. S.)
1.11.1938—31.10.39 ref. sõjaväeametnikku-
dele ja ohvitseride ametkohtadele määrata-
watele muudele referwlastele 50% sõidu-
hinna soodustuse saamiseks riigi üldka-
jutatawatel liiklemiswahenditel.

Malewate pealikutel toimuda ka järg-
neval aastal juhendite (S. R. S.) kohajelt.
Lija: R. S. R. S. S. ühel lehel.

P. Lilleleht, major,
Õppejaoskonna pealik.

Kinnitan

S. Maide, kolonel

Kalitiili ees

14. 11. 38. a

Kaitsejõudu õppuste kawa

(R. S. R. S. S.)

1. nov. 1938. a. — 31. okt. 1939. a.
Kaitsejõudu tegewliikmetele — referwohvit-
seridele, referwõjawaäeametnikkele ja ohwitse-
ride ametkohtadele määratawatele muudele
referwlastele 50% sõiduhinna alanduse saa-
miseks riigi üldkajutatawatel liiklemiswa-
henditel.

Nasta fooksul on kawasse wõetud järg-
mised õppused:

a) Talwisel õppeperioodil — 1. nov.
1938. a. — 30. apr. 1939. a.

1. Malewate pealikutel poolt antawa
ühe taktikalise ülesande lahendamise kaar-
dil kompanii (patarei, eskadroni) ja rüh-
ma tegewuse piires, wastawalt relwiliigile.

2. Osawõtt wähemalt ühest praktilisest
õppusest malewas wõi oma ükuses (ma-
lewkonnas, kompaniis, patareis, eskadro-
nis) rühmas jne.

3. Osawõtt wähemalt kahest teoreetili-
sest õppusest malewas wõi oma ükuses.

b) Suwisel ja sügisel õppeperioodil
1. maist 1939. a. — 31. okt. 1939. a.

1. Osawõtt malewate pealikutel poolt
korraldatawatest õppepäewadest.

2. Osawõtt wähemalt ühest taktikalise-
st õppusest pealikutena wõi wahekohtuniku-
na. Soowitaw osawõtt kaitsejõudu sügisma-
nööwrist.

3. Osawõtt karitawõistlusest ja wähe-
malt ühe laskeharrutute täitmine.

4. Osawõtt oma relwiliigi wähemalt ka-
hest praktilisest õppusest (suwilaager, õine
õppus, paraad, loond- wõi lahkrivõppus
jne.).

5. Osawõtt ühest sõjalise iseloomuga
wõistlusest wõistlejana wõi kohtuniku-
na.

Ohwitseridelt, kes sooritawad 1939. a.
austõrgenduse katse, ülaltähendatud õppuste
läbitõegemine 50% hinnaalandusega sõidu-
soodustuse saamiseks, pole nõuetaw.

A. Balder,

kolonel,

P. Lilleleht,

Õppe-sportiojakonna pealik. major,
õppejaoskonna pealik.

Naiskodukaitse toitusosakonna kodukord.

1. Ülesandeid.

R. S. R. S. S. toitusosakonna ülesandeks on
R. S. R. S. ja noorteorganisatsioonide toit-
lusküsimuste teostamine ja ettevalmistam-
ine toitusküsimuste lahendamiseks era-
korralistel aegadel.

2. Toitusosakonna liikmed.

Toitusosakonna liikmeteks wõiwad olla:
kõik need naiskodukaitse liikmed, kes

1. lõpetanud R. S. R. S. keeljuhataste toit-
lusjuhataste kursused,

2. R. S. R. S. keeljuhataste poolt korraldatud
massitoitluskursused,

3. ringkondade ja jaoskondade poolt kor-
raldatud massitoitluskursused,

4. kodumajandusliku eriharidusega
isikud.

5. toitusabilised, j. o. R. S. R. S. liikmed,
kes on huwi massitoitlustuse vastu ja kes
omawad pikemaajalisi kogemusi sel alal.

3. R. S. R. S. toitusosakonna juhtimine.

1. R. S. R. S. toitusosakonna ülemalises
ulatuses juhib R. S. R. S. keeljuhataste toit-
lusjuht R. S. R. S. esinaise teadmisel ja nõus-
olekul.

2. Ringkondade toitusosakonna juhib ring-
kondade toitusosakonna juht ringkonna esinaise
teadmisel ja nõusolekul.

3. Jaoskondade toitusosakonna juhib jaos-
konna toitusosakonna juht jaoskonna esinaise
teadmisel ja nõusolekul.

4. R. S. R. S. keeljuhataste toitusosakonna juht.

R. S. R. S. ülemalises toitusosakonnas juhib
R. S. R. S. keeljuhataste toitusosakonna juht. Tema
ülesandeks on: 1) ülemalises toitusosakonnas
organiseerimine, 2) massitoitlustam-
ise juhtide kurjuste korraldamine, 3) toit-
lusjuhataste laagrite korraldamine, 4) R. S. R. S.
ringkondade toitusosakonnas toitusosakonna juhtide
korraldamine ja ühlustamine, 5) toitusosakonna
kurjuste normaalkawa väljatöötamine, 6) näitlik-
kuue toidulawade koostamine, 7) arwepidamise
ja aruandmise korra väljatöötamine ja wastawate
plankettide väljasaatmine, 8) õppepäewade kawade
koostamine, 9) kontakti pidamine R. S. R. S. esi-
naisega, ringkondade toitusosakonnas juhtidega,
R. S. R. S. majanduspealikutega, Sõjawäe majandus-
osakonnaga ja isikute ning ajutustega, kes on
kaulikulid R. S. R. S. massitoitlustamise küsi-
muse lahendamisel, 10) toitusosakonna kroonika

pidamine, 11) toitusosakonna juhtide korralda-
mine ja 12) ringkondade külastamine toitus-
osakonnas küsimuste kohapealse lahendamise-
ga tutvumiseks.

Ülemaaline toitusosakonna juht kutsub wähe-
malt kord aastas kokku kõik ringkondade
toitusosakonna juhid ühiseks nõupidamiseks.

R. S. R. S. keeljuhataste toitusosakonnas wõib
olla R. S. R. S. liige, kes on lõpetanud R. S. R. S.
toitusosakonna juhtide kursused, R. S. R. S. keelju-
hataste toitusosakonna juhi leiab R. S. R. S. esinaine
ja esitab kinnitamiseks R. S. R. S. keeljuhata-
sele.

5. Ringkonna toitusosakonna juht.

Ringkonna toitusosakonna juht korraldab toit-
lusküsimusi oma malewa ulatuses. Ring-
konna toitusosakonna juht hoolitseb oma ring-
konna toitusosakonna ettevalmistamise eest:

— korraldab massitoitlustamise kurjuste
(murekse lektorid, wastawad ruumid ja
teeb kõik muud wajalikud eeltööd kurjuste-
teks),

— korraldab toitusosakonna laagreid, õppe-
päewi, loenguid, demonstratsioone ja proo-
wifeetmisi;

— ühustab jsk. toitusosakonna, arwe-
pidamise ja aruandmise korda;

— korraldab massitoitlustamist oma ma-
lewa ulatuses;

— korraldab ringk. toitusosakonna juhtide ja
kroonika pidamist;

— hoolitseb ringk. massitoitlustamise
warustuse (sõõgindus, rietus, telgid) täien-
damise ja hooldamise eest;

— kutsub kokku wähemalt kord aastas
kõikide jsk. toitusosakonna juhid;

— külastab jsk. toitusosakonna juhti.

Ta töötab tihedas kontaktis: 1) ringkon-
na esinaisega, 2) ülemaalse toitusosakonna ju-
higa, 3) malewa majanduspealikutega ja jsk.
toitusosakonna juhtidega, 4) kohapealsete Sõja-
wäe ükuste majanduspealikutega ja 5) isikute
ja ajutustega, kes on kaulikulid R. S. R. S.
massitoitlustamise küsimuste lahendamisel.
Ringkonna toitusosakonna juht wõib
olla R. S. R. S. liige, kes on lõpetanud R. S. R. S.
toitusosakonna juhtide kursused.

Märkus: erijuhusel, kui ringkonnal ei
ole wõimalik määrata toitusosakonna juhti, mää-
rab ringkonna esinaine oma aruandemisel
toitusosakonna juhi.

Ringkonna toitusosakonna juhi leiab ring-
konna esinaine ja esitab kinnitamiseks ring-
konna juhatusele.

6. Jaoskonna toitusosakonna juht.

Jaoskonna toitusosakonna juht hoolitseb mas-
sitoitlustamise eest oma kaitsejõudu ükuses
piirkonnas. Ta töötab tihedas kontaktis

1) jaoskonna esinaisega, 2) ringkonna toit-
lusosakonna juhiga, 3) oma kaitsejõudu ükuse ma-
janduspealikutega, 4) ajutustega ja isikutega,
kes on kaulikulid R. S. R. S. massitoitlustamise
küsimuste lahendamisel, 5) hoolitseb oma
ükuse toitusosakonna eest kurjuste, loengute,
õppepäewade, proowifeetmise korraldamise
nool, 6) korraldab oma ükuse toitusosakonna

arwepidamist ja aruandmist, kroonikat ja arhiivi.

Jsk. toitlustamisjuhiks võib olla vähemalt massitoitlustamise kurjuse lõpetanud N.R.K. liige.

N.R.K. jsk. toitlustusjuhi leiab jsk. esinaine ja esitab kinnitamiseks jsk. juhatusetele.

7. Aruandmise kord.

3gafordje toitlustamise lõppedes koostab toitlustusjuht aruande ja esitab selle wiibimata wastawa üksuse toitlustusjuhatajale kinnitamiseks (kui toitlustamine toimub 1) kaitsejõudude komp. piirides — siis jsk. toitlustusjuhile, 2) malewa piirides — ringkonna toitlustusjuhile, 3) ülemaailises ulatuses — Kesfjuhatusetele toitlustusjuhile, kes hiljem esitab selle N.R.K. esinajele).

Üld toitlustustegemise aruanded esitatakse kord aastas (N.R.K. tegemisaasta, kestab 1. detj. — 30. nov.). Jaoskondade toitlustusjuhikud esitavad oma toitlustusaruanded hiljemalt 15. detsembriks. Ringkondade toitlustusjuhikud oma ringkonna toitlustusaruanded esitavad Kesfjuhatusetele toitlustusjuhatajale hiljemalt 1. jaanuariks wastawa üksuste juhatusete kaudu. Kõik toitlustusjuhikud informeerivad kohapealsetest algatustest wastawa kõrgema instantsi toitlustusjuhti.

8. Ekspansioon.

N.R.K. toitlustusjuhtide kurjuse ekspansiooni kuulub: N.R.K. esinaine, Kesfjuhatusetele toitlustusjuht ja vähemalt 2 lektorit.

N.R.K. massitoitlustamise kurjuse ekspansiooni ringkonna juures kuulub ringkonna esinaine, ringk. toitlustusjuht ja vähemalt 2 lektorit.

9. N.R.K. toitlustuspersonaali tööle rakendamine.

1) N.R.K. toitlustuspersonaali tööle rakendamiseks ülemaailises ulatuses teeb korraldusi N.R.K. esinaine nõusolekul Kesfjuhatusetele toitlustusjuht.

2) N.R.K. toitlustuspersonaali tööle rakendamiseks malewa ulatuses teeb korraldusi ringkonna toitlustusjuht ringkonna esinajele nõusolekul.

3) N.R.K. toitlustuspersonaali tööle rakendamiseks teeb korraldusi jsk. toitlustusjuht jaoskonna esinajele nõusolekul.

G. Männil,
N.R.K. esinaine.

Naiskodukaitse sanitaarkodukord.

1.

N.R.K. sanitaarajakonna ülesandeks on: 1) R.L. N.R.K. ja noorte organisatsioonide sanitaarküsimuste lahendamise ja 2) sanitaarpersonaali ettevalmistamine erakorraliste aegade teenistuseks.

2.

N.R.K. sanitaarajakonna liikmeteks võivad olla: arstid, wanema kurjuse arsti-

teaduse üliõpilased, õed, ämmaemandad, rohuteadlased ja samariitkurjuse lõpetajad.

3.

- N.R.K. sanitaarajakonda lahendamad:
- N.R.K. Kesfjuhatusetele sanitaarajakonna juhataja,
- Ringkondade sanitaarajakondade juhatajad,
- jaoskondade sanitaarajakondade juhatajad ja
- sanitaarajakonna liikmed.

4.

N.R.K. sanitaartööd juhib N.R.K. Kesfjuhatusetele sanitaarajakonna juhataja. Tema ülesanne on hoolitseda, et wajasult jaoks valmistatud ette N.R.K. sanitaarpersonaali, et sanitaarpersonaali teadmised alaliselt täieneksid ja wärskeneksid, et lewimeks N.R.K. liikmeskonnas sanitaar-terwishoidlised teadmised; peab kontakti R.L. sanitaarpealikuga, ringkondade sanitaarjuhtidega, Eõjawäe Terwishoiu Walitfujega, ajutiste ja iifituge, kes on kasulikkud N.R.K. sanitaartööd eduks.

Korraldab N.R.K. sanitaarpersonaali tööle rakendamist ülemaailises ulatuses, nagu R.L. päewad, ülemaailised wõistlused jne. N.R.K. samariitlaste registreerimist, samuti arwelewõtmist. Juhib N.R.K. erakorraliste aegade ülesannetes ettenähtud töö sanitaaraja. Hoolitseb ringkondade apteegi ladude organiseerimise ja täiendamise eest. Aruandab N.R.K. perekonna arstirohtude-karwi lewifut.

Kui on wajasult N.R.K. sanitaartööd eduks — organiseerib sanitaarlaagjeid, näituseid ja demonstratsioone, korraldab N.R.K. sanitaartööd arhiivi pidamist. Kutsub kokku vähemalt kord aastas N.R.K. ringkondade sanitaarajakonna juhte. Wõimalust mööda külastab ringkondi, tutvunedes nende sanitaartööga. Hoolitseb selle eest, et naiskodukaitse liikmeskond oleks teadlik üleriiklistest algatustest terwishoiu ja sotsiaaltöö alal.

N.R.K. Kesfjuhatusetele sanitaarajakonna juhataja kutsub ametisse N.R.K. esinaine juhatusetele teadmised.

5.

Ringkondade sanitaartööd juhib ringkonna sanitaarjuht. Ringkonna sanitaarjuht on arst, kui arsti ei leidu, siis õde. Ringkonna sanitaarjuht organiseerib samariitlaste personaali ettevalmistamist ja teadmiste wärskendamist ja jüwendamist, kurjuse-loengute, laagrite, demonstratsioonide jne. korraldamist. Peab kontakti malewa arstiga, jaoskondade sanitaarjuhtidega, iifitute ja ajutustega, kes on kasulikkud N.R.K. sanitaartöös. Korraldab ringkonna apteegilao organiseerimist ja täiendamist, sanitaarpersonaali registreerimist, ringkonna sanitaararhiivi ja kroonika pidamist, malewa ulatuses sanitaarpersonaali tööle rakendamist (malewa laagrid, õppused, wõistlused jne.). Hoolitseb ringkonna sanitaartöötlama ja aruannete koostamise eest. Kutsub kokku

wähemalt üks kord aastas jaoskondade sanitaarjuhid, külastab wõimalust mööda jaoskondi, tutvunedes jaoskondade sanitaartööga, aitab kõigiti kaasa sanitaartööd eduks.

Ringkonna arsti kutsub ametisse ringkonna esinaine juhatusetele teadmised ja paneb N.R.K. esinajele kinnitamiseks ette Kesfjuhatusetele sanitaarajakonna juhataja teadmised.

Ringkonna arst teeb korraldusi ringk. esinajele teadmised ja nõusolekul ja töötab tihedas kontaktis malewa arstiga.

6.

Jaoskonna sanitaartööd juhib jaoskonna sanitaarjuht.

Jaoskonna sanitaarjuhi kutsub ametisse jsk. esinaine juhatusetele teadmised ja paneb ringkonna esinajele kinnitamiseks ette wastawa ringkonna sanitaarjuhi teadmised.

Jaoskondade sanitaarjuht hoolitseb oma jaoskonna sanitaarpersonaali ettevalmistamise, nende teadmiste täiendamise ja jüwendamise eest. On kontaktis ringkonna sanitaarjuhtiga, oma R.L. üksuse sanitaarpealikuga, iifituge ja ajutustega, kes on N.R.K. sanitaartööle kasulikkud. Korraldab jaoskonna samariitlaste nimestikku, sanitaararhiivi, kroonika ja aruannete pidamist, esinajele abiandmise N.R.K. liikmetele õnnetusjuhtudel, sanitaarpersonaali tööle rakendamist oma R.L. üksuse piirides. Koostab jaoskonna sanitaartöö kawa ja aruande.

7.

N.R.K. sanitaarpersonaali kannab N.R.K. riidetust (waata riidetuse kirjeldus). Tööl olles tohib N.R.K. sanitaarpersonaali kanda ainult puuwillaft kleiti. Sanitaarajakonna liikmete eraldusmärgiks on käisel kantaw punane rist.

8.

N.R.K. sanitaarpersonaali ettevalmistamine toimub samariitkurjuse kaudu. N.R.K. samariitkurjuseks on wäljatõotatud ja maksima pandud kuuks kawa kohaselt kurjustel kasitataw materjal.

N.R.K. samariitkurjuse lõpetanud liikmed moodustawad N.R.K. sanitaarajakondi, mille liikmeteks võivad olla õed, wanema kurjuse üliõpilased — alates 4. kurj. rohuteadlased ja ämmaemandad.

Sanitaarühmade tegewust ja tööle rakendamist juhib wastawa N.R.K. üksuse sanitaarjuht.

Sanitaarjuht hoolitseb oma üksuse sanitaarteadmiste ja täiendamise eest eraldi õppepäewade, õppetundide, sanitaardemonstratsioonide jne. korraldamise kaudu. Sanitaarõppepäewi ja tunde korraldab N.R.K. üksus nii jagedasti, kui jeda olud kohapeal wõimaldawad ja nõuab sanitaarteadmiste wärskendamine.

9. Sanitaarõppepäewad.

Sanitaarõppepäewadel kogunewad kõik sama üksuse samariitlased sanitaartead-

miste värskendamiseks ja täiendamiseks, ning kuuluvad kas mõnda ettekannet sanitaaralal või tegelevad praktiliste harjutustega.

Sanitaarõppepäevade tegemist juhib sanitaarjuht, hoolitsedes õppepäevade töö si-justamise ning korralduse läbi viimise eest.

Õppepäevade töö kohta peetakse päevikut, kuhu tähendatakse: 1) õppepäevade korraldamise kuupäev, 2) kes juhtis, kes võtjid oja, 3) tegemus õppepäevadel.

1. Õppepäevade töö näitlikud kavad.

1. Ettekanne: Haige inimese sümptomid. Esimene abi luumurde puhul. Ettekanne mõnelt samariitlajelt 10—15 min. Sellele järgnev vestlus.

2. Puhtuse nõue — steriilsus.

3. Külmetus ja külmetushaigused.

4. Näkkuhaigused, sellest hoidumine.

5. Päätepeiste.

6. Wetelpäästmine.

7.

8.

9. jne. jne.

1. Samariitlaste nimestik.

Jrk. №	Nimi, elukoht	Sünniaasta või vanus	Kunas rakendatakse	Haridus	Amet	Millal omanud samar. kutse	Märkusi (lahk. samaril.)

2. Tööle rakendamise raamat.

1) kunas tööle rakendatud (kuupäev, aasta), 2) kelle korraldusel, 3) kuhu ja mis otstarbel tööle määratud, 4) kes on tööle rakendatud.

3. Tööpäevik — kaust, kuhu tähendatakse kõik eelpool loetletud töö üksikasjalikult.

4. Sanitaartegemusepäevik — sinna registreeritakse kogu sanitaartöö, kunas abi antud, kellele, mis puhul, millist vahendit tarvitatud jne.

10.

Igal aastal 10 detj. annavad jaoskondade sanitaarjuhid aru oma tegemuse kohta ringkonna sanitaarjuhile.

1. jaan. jaabavad ringkonna sanitaarjuhid aruanded N.R.K. Reeskjuhatusse sanitaarajakonna juhatajale. Aruandmiseks jaabetakse aegsasti sellekohased plaketid.

Samariitkurjuse läbikuulunud isikud sooritavad vastava komisjoni ees katseid. Eksam komisjoni kuuluvad: ringkonna esinaine ehk tema ajetäitja, ringkonna arst ehk tema ajetäitja, maleva arst, üks või enam lektoreid. Samad isikud kirjutavad tunnistustele alla. Komisjon on seaduslik, kui vähemalt kolm nimetatud isikutest on kohal.

E. Männil,
N.R.K. esinaine.

Praktilised harjutused: kompressi tegemine, sidemed, lahased, kunstlik hingamine jne. jne.

II. Loengud termishoiu alal kogu jaoskonnale.

Praktilised harjutused, nagu kompressi tegemine, mähised, perekonna arstirohu-karbi tundmine jne.

III. Termishoiu demonstratsioonid.

IV. Termishoiu näitused.

V. Sanitaarlaagrid.

VI. Kordamised samariitlastega suurematel tööle rakendamistel, nagu R.L. malevate, malevondade laagrites, manöövrites jne. kus tööle on rakendatud 10 ja enam samariitlast, juhib tegemust arst. Waba aega kasutades selleks, et arsti juhtimisel korraldada praktilisi harjutusi ja sanitaarteadmiste kontrolli.

Rakendusraamatud.

1. Samariitlaste nimestik.

2. Tööle rakendamise raamat.

3. Tööpäevik.

4. Tegemuspäevik.

Arvutuse teadmiseks Kaitsejõudu Peastaabi Ülema kirja 28. 09. 1938. a. nr. 290—R.

Kõikidele maleva pealikele.

Palun käesolev avaldada teadmiseks Maleva Teatajais.

J. Maide,
28. 09. 38. kolonel.

Raistkodulaitse tooted.

N.R.K. mõtte propageerimiseks on N.R.K. Reeskjuhatus töökorras võetud kokkulepete sõlmimine kodumaa paremate tehastega selle üle, et viimased lasjavad turule tooted N.R.K. märgiga varustatult. Vastavaid kokkuleppeid sõlmitakse vaid kõrgemärtusega kauba kohta.

Esimene kokkulepe on sõlmitud o.-ü. „Ortoga“ kolnive ja seepide kohta, kokkulepe kohajelt lasti l. a. Võidupühaks müügile järgmised tooted:

1. kolnivei kolmekordne ilupudelis,
2. lillkolnivei ilupudelis,
3. seepid: a) kümblusseep a 200 g pakk ja tualettseep a 100 g pakk.

Toodete pakendid on sinise põhivärviga ja varustatud N.R.K. embleemiga.

Noorte Kottaste Saaremaa Maleva töötava 1938.—1939.

Oktoober: Uute liikmete vastuvõtmine. Põhikud loondujed. Salgapealikute koolidele juhtide ettevalmistuse kursused Tallinnas.

November: „Mati valmis“ võistlused. Morje õpetamine kõigile poistele, ka algajatele. Ettevalmistused jõuluõhtuks. Rühma kodu siustamine.

Detsember. Salgapealikute koolid — Mõhus, Rihelkonnal, Leisis, Põides ja Kuresjaares. Signaalseerimisvõistlused. Jõuluõhtu ühijelt kodutärdaga. Naaberriühmade külastamine jõuluõhtul.

Jaauar: Katsete juoritamine kõigis ühustes. Salkadesse jaotus lõpuliikult läbi viia juurise töö jaoks ühes erialade kindlaksmääramisega igale poissile. Sõlmede siustumise võistlused.

Vebruar: salgapealikute koolid. Wabariigi aastapäeva aktused malevondades. Taliipordi päevad ja võistlused. Tehtide muretsemiseks pidulikud loondujed rahalise siisjepääfuga.

Märts: Ettevalmistused Maleva laagriks. Maleva õppe- ja üldlaagri juhtkonna lõplik kindlaksmääramine.

Aprill: Salgapealikute koolid. Maleva õppelaagri õjandõtjate kindlaksmääramine.

Mai: Kevadperioodi pidulik avamine. Pioneervõistlused.

Juuni: Maleva õppelaager 13.—15. juunini 1939. Patrullvõistlused Tallinnas 16.—17. juunil 1939. Maleva üldlaager 15.—18. juunini 1939. R. L. Saaremaa Maleva 20. aastapäeva pidustused 18. juunil 1939.

Juuli: Rühmade ja salkade laagrid.

August: Noortepäevad malevondades. R. K. laskuvõistlused Tallinnas.

September: Säigijese tööperioodi avamine lõkkehuga Kuresjaare lossi aias.

M. Miik,

kapten,
Maleva pealik.

E. Tõltsjapp,

kotkajuht,
Õppepealik.

Müügil on tooted üle maa kõigis vastava ala kaupluses (rohu- ja värvikpl., ap- teegid, ühiskpl., segakpl., koloniaalkpl. jne.).

N.R.K. Reeskjuhatus kutsub käesolevaga üles toetama ja ellu viima N.R.K. Reeskjuhatus algatust vastava artiklite isikliku tarvitamise ja tutvuskonnas propageerimise teel.

Kaitjeliidu Saaremaa Malewa pealiku Käskkiri nr. 68.

Kuressaares, 30. novembril 1938. a.

§ 1.

Järgmised kodanikud lugeda vastuvõetuks kaitjeliitu ja kanda Malewa ja allüksuste tegewliikmete nimekirjadesse järgmiselt:

Ruhnu luureühm.

1. Jäger, Jakob Isak p. 16.11.1938.a.
Salme merediv.
2. Kippak, Wolbemar 20.11.1938.a.
Side üksikühm.
3. Kanter, Georg „
Malewa orkester
4. Waldmets, Aleksander „
Kaali üksikühm
5. Kii, Albert „
6. Kirs, Feodor „
7. Kasl, Sergei „
8. Saun, Wolbemar „
9. Reima, Arne „
Laimjala ühm.
10. Kasjel, Orest „
11. Rõgu, Oskar „

Kuressaare komp.

12. Eitra, Annus „
Linnaümbr. komp.
13. Sun, Wolbemar „
14. Taksjon, Martin „
15. Koogen, Ahtel „
16. Reinart, Anton „
17. Wiimjalu (Walmis), Anton 24.02.1938.a.

Malewa patareid

18. Wälisjõn, Hjalmar 20.11.1938.a.
19. Koolmeister, Bernhard „
20. Keskküla, Joann „
21. Keskküla, Mihail „
22. Paakspuu, Mihkel „
23. Willmann, Friedrich „
24. Põld, Andres „
Leisi kompanii
25. Humal, Heimar „
26. Selge, Eduard „
27. Pors, Friedrich „
28. Pors, Heimar „
29. Mäcker, Wladimir „
30. Ripper, Meinhard „
31. Heinmaa, Viktor „
32. Jansen, Artur „
33. Auga, Bernhard „

Mustjala komp.

34. Kull, Leonid „
35. Wara, Johannes „
36. Põhmus, Hugo „
37. Waher, August „
38. Heinmets, August „
39. Arro, Eduard „
40. Pihler, Sergei „
41. Reinhold, Mihkel „
42. Heinmets, Hans „
43. Lepik, Mihail „
44. Põhmus, Heinrich „
45. Lepik, Wladimir „

Mustjala komp.

46. Kaju, Rudolf 20.11.1938.a.
47. Ait, Richard „

Waljala komp.

48. Ellik, Oskar „
49. Uuu, August „
50. Mäll, Eduard „
51. Heinmets, Hugo „
52. Paju, Mihkel „
53. Ujin, Bernhard „
54. Waher, Viktor „
55. Krause, Wolbemar „
56. Pea, Oskar-Heinrich „

Uuemõisa komp.

57. Mias, Konstantin „
58. Mias, Joann „
59. Pinf, Aleksander „
60. Rajandi, Mihkel „
61. Wäärtnõu, Iwan „
62. Meijipuu, Joannes „
63. Põld, Anton „
64. Rei, Aleksander „

Siendus: Lsh. nr. nr. 15, 175, 453, 620, 468, 452, 169, 460, 419, 194, 191, 612, 476 411, 197, 85, 405, 369, 426, 341.

§ 2.

Järgmised naiskodanikud lugeda vastuvõetuks kaitjeliitu ja kanda Malewa ja jaoskondade tegewliikmete nimekirjadesse järgmiselt:

Mustjala jaosk.

1. Loodus, Alwine 20.11.1938.a.
2. Ojajalu, Hildegard „
3. Waher, Meeta „

Randwere jaosk.

4. Palts, Ludmilla „
5. Wiil, Aino „
6. Koff, Linda „
7. Kivi, Martha „
8. Lepik, Salme „
9. Paadik, Alwine „
10. Peit, Elisaweta „
11. Ling, Elfriede „
12. Juzaitis, Maria „
13. Truu, Elfriede „
14. Sais, Klarissa „
15. Tamm, Armilde „
16. Waga, Alla „
17. Paju, Maria „
18. Metshein, Ludmilla „

Waiwere jaosk.

19. Hart, Salomonja „
Kuressaare jaosk.
20. Kivi, Ahtella „
21. Dol, Miide „
22. Tamm, Nadezhda „
23. Tamm, Ajenja „

Uuemõisa jaosk.

24. Põlluäär, Linda „

Siendus: Lsh. nr. nr. 198, 396, 427, 425, 447, 181.

D. Särew, kolonelleitnant,
Kaitjeliidu Saaremaa Malewa pealik.

Uwaldan teadmijeks Wabariigi Presidendi wanem käjundusohwitseri kirja 30. 11. 38. a. nr. 40.

Kaitjeliidu Saaremaa Malewa Pealik,

Kuressaare.

Wabariigi President tänab Teid ja Kaitjeliidu Saaremaa Malewat 25. skp. läkitatud terwituste eest.

Austusega

H. Grabbi,
kolonelleitnant.

Kaitjeliidu Saaremaa Malewa pealiku Käskkiri nr. 66.

Kuressaares, 17. novembril 1938. a.

§ 1.

Tõudsin täna kell 1030 Tallinnast Kaitjeliidu Keskkogu koosolekult tagasi ja asusin ametikohuste täitmisele.

Malewa waneminstruktori major Anton Pori WR II/3 wabastan Kaitjeliidu Saaremaa Malewa pealiku aj. kohuste täitmisest.

Siendus: Kif. nr. 64 § 1 ja 65 § 1.

§ 2.

Kinnitan Sõrwe meredivisjoni sekretäriks kl. Arnold Põld'i, 01. novembrist j. a. arwates.

§ 3.

R. kuulipildurite üksikühma kl. Aleksander Olop lugeda elukoha muutmise puhul kaitjeliidust lahkunuks, 18. novembrist j. a. arwates.

Siendus: Lsh. nr. 13.

§ 4.

Naiskodukaitse liige Pauline (Leit) Mälik lugeda lahkunuks kaitjeliidust Lümamanda jaoskonna koosseisust omal palvel elukoha muutmise puhul 16. 11. 38. a. arwates.

Siendus: Lsh. nr. 13.

§ 5.

Kaitjeliidust lahkunud liikmed kustutada Malewa ja allüksuste nimekirjadesse järgmiselt, arwates 16. 11. 38. a.:

Muhu üksikomp.

1. Pallasmaa, Wladimir terwisl. põhjustel.
2. Keinast, Aleksander sõjawäkke astum.
3. Sugul, Aleksander wabaaja puudusel.
4. Küla, Matwei „

Siendus: Lsh. nr. 13.

§ 6.

Muhu üksikomp. tegewliige kl. Aleksander Luukas arwata omal palvel sama üksuse toetajaks liikmeks 16. novembrist j. a. arwates.

Siendus: Lsh. nr. 13.

D. Särew, kolonelleitnant,
Kaitjeliidu Saaremaa Malewa pealik.

Wäljawõtte

Kaitseliidu Ülema Käskkirj nr. 62.

Tallinnas, 29. novembril 1938. a.

§ 1.

Kaitseliidu lahinguväljaõppe-, patrull- ja sidenavõistlused korraldati käesoleval aastal 04.—06. nov. Kurtna laagris, milledest võtjid osa kõik malewad täearwuliste wõistlusmeeskondadega.

Uwalban wõistluste tagajärjed ja teen lühikeste kokkuvõtte wõistluste tulemuste kohta.

1. Lahinguväljaõppe wõistlused.

§ 2.

1. kohale tuli Järwa Malewa Esna kompanii 1. rühma 1. jagu.

Jagu saavutas taktikalise tegewuse eest 197,22 punkti ja lahingulaskmise eest 174 punkti, tabades 13 kuhu 42 kuuliga. Kokku saavutas jagu 371,22 punkti.

Ninetan Järwa Malewa Esna kompanii 1. rühma 1. jao **kaitseliidu** 1938. a. lahinguväljaõppe meistriks. Jao koosseisus wõistlejad omandawad lahinguväljaõppe meistrimärgi ja isiklikud auhinnad.

2. kohale tuli Tallinna Malewa Põhja malewkonna 1. pat. 1. kompanii 2. rühma 1. jagu.

Jagu saavutas taktikalise tegewuse eest 167,79 punkti ja lahingulaskmise eest 199 punkti, tabades 19 kuhu 41 kuuliga. Kokku saavutas jagu 366,79 punkti.

Jao koosseisus wõistlejad omandawad isiklikud auhinnad.

3. kohale tuli Saaremaa Malewa Laimjala üksikrühma 3. jagu koosseisus: jao pealik R. Plank, jaopealiku abi O. Room, malewajad A. Estorn, J. Lipp, J. Ristimägi, A. Tõeäär.

Jagu saavutas taktikalise tegewuse eest 185,19 punkti ja lahingulaskmise eest 150 punkti, tabades 15 kuhu 29 kuuliga. Kokku saavutas jagu 335,19 punkti.

Jao koosseisus wõistlejad omandawad isiklikud auhinnad.

1., 2. ja 3. kohale tulnud jagude kaitseliitlaste teenistuskirjadesse teha sisjekannete eelnimetatud wõistlusel kohale tuleku üle.

§ 3.

Jao lahinguväljaõppe wõistlused toimusid teist aastat. Kahe aasta eest maksmapandud wõistlusmäärustega seati eesmärgiks lastekirjagude ja nende pealikute lahinguväljaõppe taseme tõstmine. Need wõistlused pidid tegewuse wiima lähemale lahingule ja seega anoma noorematele juhtidele — jaopealikele iseisewuult tegutsemises ja õpetama neid kiirelt otjustama muutumas lahinguolukorras. Neamalewajad pidid oma lahingukogemusi, mis rahuaegses väljaõppes tihti puudulik. Kahe aasta jooksul on need wõistlused malewates läbi tei-

nud kuni 50 prots. rindemeeste jagudest ja seega omandatud küllalt kogemusi.

Üleriiklikud wõistlused, mis ojutusid kontrolliwats oaks, näitajid, et taktikaline tegewus käesoleval aastal oli ladusam ja ühtlasem kui läinud aastal. Ei olnud märgata enam juuri erinewusi malewate wahelises väljaõppes. Wähemad wääratused, mis mõne jao juures küll esile tulid, ei olenenud niinõrbd väljaõppe puudusest kui wõistlejate isiklikest omadustest ja wõistluse pingest. Wead on arusaadawad ja wõimalikud. Enamik jagusid ja jaopealikeid tegutsesid taktikalisel alal otse eeskujulikult. Nende tegewus ei jätnud midagi enam joomida. Küll aga joomida jättis weel palju lahingulaskmine. Ei juudetud küllalt kiirelt leida märke ja neid häwitada. Jaopealike juures tulid esile tüütujeni pikad tulekäiklused, nii kadusid märgid enne, kui jagu neid tulistada jättis. Waba iseisewuult tulistamist oli väga wähe, olgugi et märgid olid enamikus kõik alla 300 m. Jaopealiku käiklust oodates jäädi alati tulistamiseks hiljaks. Ei olnud ka küllalt hoogu tulistamisel. Tulistamise kiirus oli wäike. Kui juhtus paras aeg tulistamiseks, siis olid kas püüsid laadimata wõi jagu jarnajelt ahelikus, et takistati üksteist tulistamisel. Samuti jättis joomida lastekoha walik. Ahelik heitis pilali seal, kus nad peatati, et keegi oleks otsinud endale paremat lastekohata.

Ette tuli ka takistusi relwaga töötamisel, mida põhjustas kontrollimata relwaga tegewusse astumine.

Nenoe asjaolude tõttu ojutusid lahingulaskmise tulemused üldiselt nõrgaks. On selge, et malewad wähe tegelewad lahingulaskmise alal. Kuigi puuduwad korralikud lastewäljad, on wõimalik lahingulaskmist teha ka harilikul lastekorajal. Kuigi puuduwad korralikud lastewäljad, on wõimalik lahingulaskmist teha ka harilikul lastekorajal.

On waja õpetada ja harjutada iga malewlast kiirelt ilmuwaid igajuguseid märke leidma ja neid näpjawat lastemiseega tabama.

Waatamata mõningatele ettetulnud puudustele on lahinguväljaõppe wõistlused oma ülesande täinud. Malewad on teinud jellel alal tublisti tööd. Üldise töökoormatuse tõhku jääwad tulewal aastal üleriiklikus ulatuses need wõistlused ajutiselt ära. Lahinguväljaõppe wõistlused on aga wäärt, et tulewikus jälle korrata. Malewates aga tuleb edasi harjutada ja need wõistlused oma töölawadesse sisse jätta.

2. Patrulliwõistlused.

§ 4.

Patrulliwõistlusel tulid patrullid paremuse järjekorras kohtadele juurbeliskatud tabeli kohajelt.

Esikohale tuli Wiru Malew 47 punktiga.

Teisele kohale tuli Narwa Malew 45 punktiga.

Kolmandale kohale tuli Saaremaa Malew 45 punktiga, koosseisus: A. Pärtel — patrulli pealik, J. Rand, K. Dol, O. Tuus.

Patrulliwõistlusel esikohale tulnud Wiru Malewa patrull wõitis järgmiseks aastaks Tallinna linnawalitsuse rändauhinna — hõbekarika. Mõõdunud aastal wõitis sama auhinna Saaremaa Malewa patrull. Auhinna tuleb kuni lõpuliiku omandamiseni wõita 3 aastat järjest wõi 5 aastat waheldamisi.

Esimejele kolmele kohale tulnud patrullide koosseisus wõistlejad omandawad isiklikud auhinnad.

§ 5.

Wõrveldes Kurtnas peetud patrulliwõistlusi mõõdunud aastal Tallinnas peetud wõistlustega, millised olid esimejed, torakas eriti silma patrullide juurem kindlus, enefe usaldus ja oskus kaardi ja kompassi kasutamisel. Sellest tingituna ka wõrdlemisi täped wäljatulemused kontrollpunktide peale.

Kauguste hindamiseks ja patrulli tegewuse taktikalises osas tuleb patrullidel tulewikus end rohkem ette valmistada.

Üldiselt kokkuvõttes olid kõik malewad patrulliwõistlusteks tugewasti ettevalmistatud. Heaks eelkooliks üleriiklikkudele wõistlustele on olnud malewate patrulliwõistlused, milledest on oja wõdetud juurearwuliselt. Jääb joomida, et neid huwikullaseid ja wäljaõppelt eriti kasulikke wõistlusi sama arwurikkalt korraldatakse ja need wõistlused kaitseliitlaste poolt sama poolehoidu ja elawat osawõttu leiawad.

3. Sidenavõistlused.

§ 6.

Sidenavõistlustel sidenavõtkonnad tulid kohtadele paremuse järjekorras:

Esikohale tuli Walga Malewa sidenavõtkond 81 punktiga.

Teisele kohale tuli Tartu Malewa sidenavõtkond 97 punktiga.

Kolmandale kohale tuli Saaremaa Malewa sidenavõtkond 102 punktiga, koosseisus: O. Tuus — töökonna pealik, R. Konkowitz, A. Tänow, J. Maltis, W. Peegel.

Esimejele kolmele kohale tulnud töökonnade koosseisus wõistlejad omandawad isiklikud auhinnad.

§ 7.

Sidenavõistlused wute wõistlusmääruste kohajelt olid esmakorrdjed. Neil wõistlustel ilmes meie sidenavõeste wäljaõppe puudusi, millede põhjal peame korrigeerima õppetööd.

Wõistluste tulemuste põhjal meie sidenavõeste kaardi tundmine, orienteerumise, kompassi tundmine ja kasutamine üldiselt on kehtparane, kuid üksikasjades wajas weel tugewat wiimistlemist.

